

RIKSDAGENS SVAR 49/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om fastställande av könstillhörighet i vissa fall och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till 2001 års riksdag överlämnat sin proposition med förslag till lag om fastställande av könstillhörighet i vissa fall och till lagar som har samband med den (RP 56/2001 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 7/2002 rd).

Beslut

Nu församlade riksdag har antagit följande lagar:

Lag

om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Villkoren för att fastställa könstillhörigheten

Det fastställs att en person har en annan könstillhörighet än den som antecknats för honom eller henne i befolkningsdatasystemet enligt befolkningsdatalagen (507/1993), om personen i fråga

1) visar upp en medicinsk utredning om att han eller hon varaktigt upplever sig tillhöra det motsatta könet och lever i en könsroll som motsvarar detta samt att han eller hon har undergått sterilisering eller av annan orsak saknar fortplantningsförmåga,

2) är myndig,

3) inte är gift eller lever i ett registrerat partnerskap, och

4) är finsk medborgare eller bosatt i Finland.

2 §

Undantag från villkoren

Utan hinder av 1 § 3 punkten kan det fastställas att den som är gift eller lever i ett registrerat partnerskap har en annan könstillhörighet än den som antecknats för honom eller henne i befolkningsdatasystemet, om maken eller den andra parten i det registrerade partnerskapet personligen har gett sitt samtycke till detta till magistraten efter att av denna ha informerats om verkningarna enligt 2 mom.

När könstillhörigheten fastställs i ett fall som avses i 1 mom., förvandlas ett äktenskap utan särskilda åtgärder till ett registrerat partnerskap och ett registrerat partnerskap till ett äktenskap.

Den ändring som avses i 2 mom. antecknas i befolkningsdatasystemet när en anteckning enligt 3 § görs.

3 §

Myndigheter

Könstillhörigheten fastställs på grundval av sökandens egenhändigt undertecknade ansökan av den magistrat inom vars område sökanden har sin hemkommun eller folkbokföringskommun eller, om sökanden saknar hemkommun eller folkbokföringskommun i Finland, av magistraten i Helsingfors. När magistraten har fastställt sökandens könstillhörighet enligt 1 §, skall magistraten omedelbart införa fastställelsen i befolkningsdatasystemet.

Det som ovan bestäms om magistrat gäller i landskapet Åland länsstyrelsen.

4 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut som avses i denna lag finns i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

5 §

Rättsverkan av fastställelse

Könstillhörighet som fastställts enligt denna lag skall, om inte något annat föreskrivs, gälla vid tillämpningen av annan lagstiftning.

6 §

Bemyndigande

Närmare bestämmelser om den medicinska utredning som avses i 1 § samt om ordnandet av sådan medicinsk undersökning och behandling som syftar till könsbyte utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet, som dessutom kan meddela närmare anvisningar om dessa frågor.

7 §

Erkännande av ett utländskt beslut

När det genom ett lagakraftvunnet beslut i en främmande stat har fastställts att en person har en annan könstillhörighet än den som har antecknats för honom eller henne i befolkningsdatasystemet i Finland, skall beslutet anses giltigt i Finland utan särskild fastställelse, om personen när beslutet fattades var medborgare i staten i fråga eller bosatt där.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 1 och 4 § steriliseringslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i steriliseringslagen av den 24 april 1970 (283/1970) 1 § 5 och 6 punkten samt 4 §, dessa lagrum sådana de lyder, 1 § 5 och 6 punkten i lag 125/1985 och 4 § i lag 87/1991 och 1083/1992, samt *fogas* till 1 §, sådan den lyder i nämnda lag 125/1985, en ny 7 punkt som följer:

1 §

Sterilisering kan, med iakttagande av stadgandena i denna lag och på vederbörandes begäran, ske

5) när det finns skäl att förmoda att avkomlingarna skulle komma att vara behäftade med eller senare komma att få en svår sjukdom eller ett svårt kroppsslyte;

6) när sjukdom eller annan därmed jämförbar orsak allvarligt begränsar vederbörandes förmåga att sköta barn; eller

7) när vederbörande varaktigt upplever sig tillhöra det motsatta könet och lever i en könsroll som motsvarar detta.

4 §

Sterilisering kan ske

1) i de fall som avses i 1 § 1 och 2 punkten, på grundval av beslut av den läkare som utför steriliseringen,

2) i de fall som avses i 1 § 3 och 4 punkten, på grundval av beslut av två läkare,

3) i de fall som avses i 1 § 5 och 6 punkten och 2 §, med tillstånd av rättsskyddscentralen för hälsovården, samt

4) i de fall som avses i 1 § 7 punkten, på grundval av beslut av två läkare.

Beslut som avses i 1 mom. 2 punkten skall innefatta ett skriftligt utlåtande av den läkare som utför ingreppet samt av en annan läkare, i vilket de med noggrant angivande av orsakerna till ingreppet enhälligt konstaterar att det finns förutsättningar för ingreppet.

Om ett beslut av en läkare eller, i de fall som avses i 1 § 3, 4 och 7 punkten, ett beslut av två läkare är negativt, kan tillstånd till sterilisering begäras hos rättsskyddscentralen för hälsovården.

Bestämmelser om det närmare innehållet i de beslut av läkare som avses i 1 mom. 4 punkten kan utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om upphävande av kastreringslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs kastreringslagen av den 24 april 1970 (282/1970) jämte ändringar.

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 1 och 2 § lagen om rättsskyddscentralen för hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 27 november 1992 om rättsskyddscentralen för hälsovården (1074/1992) 1 § 1 mom. och 2 §, av dessa lagrum 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 421/1998, som följer:

1 §

Rättsskyddscentralen för hälsovården skall sköta de uppgifter som ankommer på den enligt bestämmelser i lagstiftningen om tillsyn över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården samt om avbrytande av havandeskap, sterilisering, utredande av dödsorsak och rättspsykiatri. Rättsskyddscentralen skall dessutom sköta uppgifter som åläggs den i andra lagar eller förordningar eller med stöd av dem. Ämbetsverket lyder under social- och hälsovårdsministeriet. Ämbetsverket skall också sköta de uppgifter som med stöd av den lagstiftning som avses ovan

hör till dess verksamhetsområde och som ministeriet ålägger ämbetsverket.

— — — — —

2 §

Vid rättsskyddscentralen för hälsovården finns en nämnd för tillsyn över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården, en nämnd för abort- och steriliseringsärenden samt en nämnd för rättspsykiatriska ärenden. Om nämndernas uppgifter, sammansättning och tillsättande bestäms genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 3 maj 2002